

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2
โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การกำหนดเกณฑ์และการแปลความหมายข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาระดับการปฏิบัติในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร
และกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 ครู จำนวน 2,355 คน

1.2 กรรมการสถานศึกษา จำนวน 1,913 คน

1.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 43,535 คน

รวม 47,803 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบ
แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

- 2.1 ประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและ

มอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1.1 ครู จำนวน 331 คน

2.1.2 กรรมการสถานศึกษา จำนวน 320 คน

2.1.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 380 คน

รวม 1,031 คน

2.2 กระจายกลุ่มตัวอย่าง โดยการเทียบสัดส่วนตามขนาดสถานศึกษา
ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาด สถานศึกษา	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ครู	กรรมการ สถานศึกษา	ผู้ปกครอง	รวม	ครู	กรรมการ สถานศึกษา	ผู้ปกครอง	รวม
ขนาดเล็ก	547	749	7,783	9,079	77	125	68	270
ขนาดกลาง	1,379	1,044	25,713	28,136	194	175	224	593
ขนาดใหญ่	429	120	10,039	10,588	60	20	88	168
รวม	2,355	1,913	43,535	47,803	331	320	380	1,031

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต2 (2551 : 2)

2.3 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้รายชื่อ โรงเรียนในแต่ละขนาดตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการของระเบียบบริหารราชการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ของสำนักนายกรัฐมนตรี พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และกรอบแนวคิดทฤษฎีที่มีผู้ศึกษาไว้จากแหล่งอื่นๆ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 2 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดของโรงเรียน

1.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาตามหลักทฤษฎีบท เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 60 ข้อ ซึ่งแบ่งตามหลักธรรมาภิบาลพื้นฐาน 6 ประการ คือ

1.2.1	หลักนิติธรรม	จำนวน 10 ข้อ
1.2.2	หลักคุณธรรม	จำนวน 10 ข้อ
1.2.3	หลักความโปร่งใส	จำนวน 10 ข้อ
1.2.4	หลักการมีส่วนร่วม	จำนวน 11 ข้อ
1.2.5	หลักความรับผิดชอบ	จำนวน 10 ข้อ
1.2.6	หลักความคุ้มค่า	จำนวน 9 ข้อ

1.3 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

2. วิธีสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร หลักแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมารวบรวมและประมวลเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2.2 ศึกษากรอบแนวคิด ขอบเขตของการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง เนื้อหา และตัวแปรที่ต้องการศึกษา

2.3 ศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 สร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดให้ขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลพื้นฐาน 6 ประการ ตามระเบียบบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ของสำนักนายกรัฐมนตรี

2.5 นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.6.1 นายวิเชียร วงศ์ก้อม กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์
ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

2.6.2 นายสวาท นาทอง ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ

ผู้เชี่ยวชาญ อคิษฐ์ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2.6.3 นางกุศล ชาติปัญญา ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านไผ่ประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

2.7 พิจารณาแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินและเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับประเด็นการวิจัย โดยเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไข ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครู 30 คน กรรมการสถานศึกษา 25 คน และผู้ปกครองนักเรียน 40 คน ในโรงเรียนที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียนบ้านโนนแดง, โรงเรียนโนนศิลาวิทยาคม และ โรงเรียนหนองทุ่มหนองหว้า) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 83) ได้ค่าแบบสอบถาม เท่ากับ 0.87

2.8.1 ค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ของแบบสอบถามรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.30 - 0.77

2.8.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 83) ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.87

2.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกและตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา โครงสร้างและค่าความเชื่อมั่น จำนวน 60 ข้อ ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต2 เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองกลับมาเช่นเดิม โดยใช้เวลาประมาณ 30 วัน

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างว่ามีความสมบูรณ์เพียงใดเพื่อนำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ใช้การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

การกำหนดเกณฑ์และการแปลความหมายข้อมูล

การกำหนดเกณฑ์และการแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

1. เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสอบถาม แบ่งออกได้ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน

ระดับน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

2. เกณฑ์การแปลผลตามค่าคะแนนเฉลี่ย

พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย โดยการกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย เป็นช่วงคะแนนการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความคิดเห็น
4.51-5.00 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY